

mange måder, fordi landbrugerne skal kunne opfylde arealkravene til udbringning af husdyrgødning, og hektarstøtten har også været medvirkende til jordprisernes himmelflugt.

Endelig er der så skattereglerne om den udskudte skat og de mange gårdslagtninger ved salg osv. osv.; det er jo noget, vi alle bliver konfronteret med hele tiden.

De mange sammenlægninger af jord og et konstant faldende antal landbrug har betydet en total forandring af livet på landet i løbet af en generation. Fra 200.000 landbrug med masser af arbejdspladser i 1950'erne har vi nu under 65.000, og der forsvinder mellem 3.000 og 4.000 landbrug om året. Hertil kommer så oveni, at omkring halvdelen af de landbrug er så små på nuværende tidspunkt, at de med de nuværende produktionsmuligheder ikke kan løbe rundt som heltidsbrug.

Det er ikke, fordi vi i Det Radikale Venstre mener, at man skal skruer tiden tilbage til 1950'erne; det kan man ikke. Men vi synes, man skal forsøge at lægge nogle spor ud i lovgivningen, der kan være med til at sikre selvejet i dansk landbrug og sikre unge landmænd, der gerne vil starte, at de ikke behøver at arve jorden, men kan komme i gang ved egen foretagssomhed og opsparing. Det er meget, meget svært, sådan som det ser ud i dag, og vi ønsker ikke, at udviklingen skal ende sådan, at vi får store landbrugsfabrikker, der bliver ejet af pensionskasserne.

Jeg ved godt, det er en skrækvision; jeg tror heller ikke, det kommer til at gå sådan, men jeg synes, at udviklingen går meget stærkt lige nu.

Det Radikale Venstre ønsker at være med til at skabe en anden udvikling end den, vi er vidne til i dag. Og vi har været ganske aktive med hensyn til at få nedsat det udvalg, som dagsordeteksten lægger op til skal nedsættes for at belyse strukturudviklingen årsagsmæssigt og fremadrettet.

Vi ved godt, at mange af tingene er kendt stof i forvejen, og det har jo også været nævnt flere gange her på talerstolen, men vi synes, det vil være godt at få en samlet fremstilling, der belyser de ting, der står i dagsordeteksten.

Jeg vil godt beklage og beklage meget, at det ikke lykkedes at få hele Folketinget med på en dagsorden af den her type. Jeg mener, at vi alle har en interesse i – på samme måde, som vi har det på folkeskoleområdet og andre områder – at så vigtige sager, som dette her faktisk drejer sig om, bliver vedtaget i fællesskab.

Og for så at tage brodden lidt af det, jeg lige har sagt, vil jeg sige: Det er jo altså kun et udvalgsarbejde, vi snakker om. Det er ganske vist et vigtigt udvalgsarbejde, og jeg havde håbet, at vi kunne blive enige om det.

Niels Højland (FP):

Nu har vi igen haft en lang debat om landbrugets situation, landbrugets problemer, landsogetnes problemer.

Man kan ikke sige, debatten er uinteressant, man kan ikke sige, debatten er værdiløs. Men om debatten fører til noget – at det, man snakker om, vil føre til, at strukturudviklingen i landbruget ikke fortsætter med uformindsket styrke og måske endda med forstærket styrke efter sådan en debat – dér kan man godt have den formening, at det vil den nok gøre, for jeg tror ikke, der sker så forfærdelig meget efter den her debat.

Der er blevet nedsat en gruppe til at undersøge, hvad problemet er, og det er sådan set nogle problemer, som alle kender. Altså, det er nogle krav, der er stillet til landbruget igennem tiderne, som har gjort, at de mindre landbrug er blevet nedlagt.

Det kan man føre tilbage til helt små problemer måske og se som de krav, der er i miljøplanen om, at man skal opbevare husdyrgødning. Jamen, det var jo helt grotesk. Man kan jo gå tilbage og se eksempler på nogle, der havde en tre-fire køer, og som skulle lave meget plads; det kostede op til 30.000 for at opbevare denne husdyrgødning.

Jamen det siger sig selv, at de krav kan man ikke opfylde. Det ved enhver ansvarlig landmand. Derfor nedlagde han sit brug og solgte det til naboen. Og sådan kan man nævne eksempel efter eksempel.

Jeg tror, der er mange her i Folketinget, uanset om man er aldrig så liberalistisk indstillet, der ønsker, at den strukturudvikling fortsætter med den hast. Men jeg tror, vi er mange, der ønsker, at der skal være plads til både mindre og større brug. Og der er man simpelt hen nødt til også at være åben over for, at der kan startes nicheproduktioner, og det synes jeg ikke det tyder på at den nuværende regering og det nuværende flertal i Folketinget er særlig velvilligt indstillet over for. Er der endelig en nicheproduktion af en eller anden dyreart, jamen så farer man med det samme ud med, at det faktisk er ren dyremishandling, der finder sted, og det forbyder vi med det samme, og så kommer man